

Handläggare: Margareta Edenholt
Telefon: 08-508 03 417

Till
Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Svar på medborgarmotion om ”Tensta – vår hembygd och dess historia”

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden beslutar som svar på motionen att avslå ansökan om att förvaltningen skall initiera och leda en redaktionskommitté med uppdrag att dokumentera Tenstas moderna historia genom bokutgivning.
2. Stadsdelsnämnden är positiv till att för stadens räkning samverka med andra aktörer för att dokumentera och bevara fotografisktmaterial och annat historiskt källmaterial i enlighet med arkivlagens syfte.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning

Stadsdelsdirektör
Maria Häggblom

Avdelningschef
Christina Heglert

Bilaga

Medborgarmotion från Ulf Larsson

Ärendebeskrivning

Tenstabon Ulf Larsson har inkommit med en medborgarmotion om ”Tensta – vår hembygd och historia”. Han anser att Tenstas 40-åriga moderna historia som en stadsdel i Stockholm stad inte är lika väl beskriven som Spånga sockens historia före utbyggnaden av Järvafältet. Därför föreslår han att stadsdelsförvaltningen får i uppdrag att bilda och leda en redaktionskommitté som påbörjar insamlandet och

sammanställningen av Tenstas historia i syfte att kunna ge ut en bok. Bakgrunden är att i Spånga-Tensta stadsdelsförvaltnings arkiv finns cirka 3 000 fotografier och flera tidningar och tidskrifter om skulle utgöra ett bra underlag för en sådan historiebereskrivning.

Förvaltningen delar inte motionärens uppfattning att det moderna Tensta skulle vara särskilt eftersatt när det gäller historiska skildringar eller tidsbilder. Under de senaste tio åren har det kommit ut flera böcker som på olika sätt skildrar stadsdelen Tensta, dess liv och historia. Bland dessa kan nämnas:

- Därute i Tensta (Karl-Olov Arnstberg och Björn Erdal, red. Stockholmia förlag 1998)
- Var det bra så? (Lena Andersson. Natur och Kultur, 1999)
- Mordet på Tensta Konsthall (Lars O Ericsson. Books on Demand 2005)
- Fantasin och glädjen. Om Helga Henschens utsmyckning av tunnelbanestationen i Tensta (red Barbro Werkmäster, Helga Henschens Vänner, 2006)
- Tensta utanför mitt fönster (Anders Gullberg, red. Stockholmia förlag 2006)
- Världens bästa land (Anders Sundelin. Leopard förlag 2007)
- I Djursholm och Tensta kindpussas vi varandra (Pontus Herin. Frank förlag 2008)

Dessutom har Tensta skildrats i lokalt producerade filmer genom Tensta filmförening, främst under 80-talet. Den senaste – ”Vi i Tensta” av Babis Tsokas – hade premiär 2001. Till flera av nämnda böcker och filmer har stadsdelsförvaltningen tidigare bidragit med råd och fakta samt även stöttat utgivningar med inköp.

Eftersom Tensta är en medialt uppmärksammas förort är det både naturligt och positivt att stadsdelen även blir skildrad i skönlitterära böcker, debattböcker, historiska antologier och på annat sätt. Böcker och filmer erbjuder en större möjlighet till fördjupning än vad tidningsartiklar eller nyhetsinslag i TV förmår göra. Stadsdelsförvaltningen har dock varken personella eller ekonomiska resurser att ta initiativ till och leda ett sådant arbete. Det är inte heller förvaltningens uppdrag.

Ulf Larsson berör i sin motion en viktig uppgift för stadsdelsförvaltningen, nämligen att gallra och vårda sitt arkiv. Ansvaret regleras i Arkivlagen (1990) och Stockholms stadsarkiv utövar tillsyn genom inspektioner och rådgivning. Detta ansvar omfattar även fotografier tagna i verksamheten. Materialet omfattar för Spånga-Tenstas del tiotusentals bilder. Förvaltningen uppskattar emellertid att

antalet bilder med bestående värde efter en gallring kan röra sig kring de 3.000 foton som motionären nämner. Det finns även ett värde internt för staden liksom extern för forskare och andra hembygdsintresserade personer att på sikt digitalisera bildarkivet och därmed göra det tillgängligt via nätet. Detta är dock inget som förvaltningen är ålagd att göra enligt arkivlagen.

För att ett historiskt bildmaterial ska behålla sitt värde krävs att bildernas innehåll finns beskrivet. Utan kunskap om fotograf, årtal och vad bilden föreställer saknar ett fotografi historiskt värde, även om det har en fullgod teknisk och estetisk kvalitet. Därför är det viktigt att gallringsprocessen inte inleds för sent. I höst kommer det att anordnas en utbildning för arkivredogörare för att förvaltningens tjänstemän ska vara informerade om arkivlagens krav när verksamheter flyttar, knoppas av eller upphandlas.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning har under 2006 köpt in en negativscanner och inom ramen för ett PLUS-projekt inlett digitaliseringen av diapositiv och svartvita fotokopior från åren 1979 och framåt. Förvaltningen har också undersökt vilka databasprogram för digitala bilder som används av museer och kommuner, och avser att genomföra en arkivering i samråd med Stockholms stadsarkiv. Eftersom bildmaterialet fram till 1991 även omfattar stadsdelen Rinkeby är det naturligt att samverka med Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning i detta arbete.

Att genomföra gallring, arkivering och digitalisering av bilder är ett tidskrävande arbete. Personer med lokal kännedom och personer som tidigare arbetat i distriktsförvaltningar i Tensta och Rinkeby behöver involveras för att mata in relevanta fakta i en arkivförteckning och ibland spåra bilders ursprung. En förutsättning är att fotomaterialet kan skyddas mot förstörelse, skada, tillgrepp och obehörig åtkomst enligt arkivlagens bestämmelser. Det är också viktigt att förvaltningens och eventuella samarbetspartners olika bildarkiv kan hållas åtskilda. Samarbetet med Stadsarkivet och Stadsmuséet är viktigt, bland annat för att undvika dubbelarbete. Det är även viktigt att personer med kännedom om bilderna involveras i arbetet. I ett tänkbart framtida samarbete kring ett hembygdsarkiv på nätet bör Spånga Fornminnes- och Hembygds-gille ingå. Föreningen äger ett rikt och väldokumenterat bildmaterial från tiden fram till att Tensta byggdes.

Spånga-Tensta har kommit längre än många andra stadsdelsförvaltningar i processen att arkivera sina fotografier. Förvaltningen äger också ett större bildmaterial än andra eftersom förvaltningen fram till och med 1999 gav ut en månatlig informationstidning till hushållen. Dessutom har förvaltningen övertagit

fotografier från Information Stockholm Tensta-Rinkebys verksamhet 1979 - 1991. Fotografierna i Spånga-Tensta stadsdelsförvaltnings arkiv är alltså att betrakta som en del av det nationella kulturarvet. Därigenom underlättas bland annat utgivningen av nya böcker med Tensta som motiv, vilket är intentionen i Ulf Larssons förslag.

Ärendets beredning

Ärendet har betetts inom enheten för verksamhetsstyrning och utveckling. Förvaltningen har konsulterat och inhämtat faktauppgifter från Björn Erdal, informationsansvarig i Rinkeby-Kista och som fram årsskiftet 2007-2008 var informatör i Spånga-Tensta.